

Gdańsk, dnia 23 maja 2018 r.

Sygn.akt D 24/2018

POSTANOWIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny
przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Gdańsku

w składzie

Przewodniczący: Iwona Haniewicz

Członkowie: Anna Lidzbarska, Michał Grochowiecki

z udziałem protokolanta: Dominiki Wesołowskiej

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 maja 2018 r. w Gdańsku sprawy z odwołania radcy prawnego [REDAKTED] od postanowienia Rzecznika Dyscyplinarnego przy OIRP w Gdańsku z dnia 12.02.2018 r. o umorzeniu dochodzenia, w sprawie skargi na radcę prawnego [REDAKTED], na podstawie art. 437 § 1 kpk, w związku z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. 2016 r. poz. 233 ze zm.)

postanawia

- 1/ utrzymać w mocy postanowienie Rzecznika Dyscyplinarnego przy OIRP w Gdańsku o umorzeniu dochodzenia,
- 2/ kosztami postępowania obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych w Gdańsku, uznając je za uiszczone.

Przewodniczący:

Iwona Haniewicz

Członkowie:

Anna Lidzbarska

Michał Grochowiecki

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Gdańsku ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 14 listopada 2016 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku wpłynęła kierowana do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku skarga radcy prawnego [REDAKTOWANE] i radcy prawnego [REDAKTOWANE] dotycząca niezgodnego z prawem wykonywania zawodu radcy prawnego przez radcę prawnego [REDAKTOWANE] – nr wpisu [REDAKTOWANE].

W złożonej skardze Zawiadający wskazali, iż radca prawny [REDAKTOWANE] pismem z dnia 11 maja 2016 r. złożonym przed Sądem Rejonowym [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE] Wydział [REDAKTOWANE], sygn. akt [REDAKTOWANE], zgłosił wnioski dowodowe z zeznań świadków w osobach radcy prawnego [REDAKTOWANE] i radcy prawnego [REDAKTOWANE] na wskazane w tym wniosku okoliczności, które pozostawały w związku ze świadczoną przez każdego z nich pomocą prawną i w związku z tym były one objęte wiążącą ich tajemnicą zawodową. Zawiadający wskazali, że działanie radcy prawnego [REDAKTOWANE] polegające na powołaniu na świadków radców prawnych było świadomym złamaniem zasad etyki radcy prawnego. Zawiadający poinformowali, że radca prawny [REDAKTOWANE] w trakcie rozprawy z dnia 1 lipca 2016 r. sprzeciwił się tak sformułowanemu wnioskowi dowodowemu, co spowodowało, iż dnia 8 lipca 2016 r. radca prawny [REDAKTOWANE] cofnął wniosek o przesłuchanie radcy prawnego [REDAKTOWANE]. Następnie wniosek o przesłuchanie złożył Pan [REDAKTOWANE]. Wniosek dowodowy w sprawie przesłuchania w charakterze świadka radcy prawnego [REDAKTOWANE] nie został cofnięty.

Zawiadający w dalszej części skargi wskazywali również inne działania radcy prawnego [REDAKTOWANE], które ich zdaniem mogły okazać się przydatne przy ocenie jego stosunku do zasad wykonywania zawodu radcy prawnego. Podnieśli, iż radca prawny [REDAKTOWANE] był twórcą, choć nie sygnatariuszem, zawiadania do prób ugodowych kierowanych do nich przez Pana [REDAKTOWANE]. Wskazali także, że radca prawny [REDAKTOWANE] dnia 10 czerwca 2015 r. złożył do Prokuratury Rejonowej [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE] zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa m.in. przeciwko radcy prawnego [REDAKTOWANE].

Dnia 30 stycznia 2017 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wydał postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie nienależytego postępowania radcy prawnej [REDAKTOWANE], po czym przesłuchał Zawiadających, Panią [REDAKTOWANE] oraz Pana [REDAKTOWANE].

Radca prawny [REDAKTOWANE] wskazał, że prowadzi swoją kancelarię pod tym samym adresem, pod którym mieszka, jednakże służbowa korespondencja jest doręczana nie na adres kancelarii, ale bezpośrednio na adres jego klientów. Stąd wskazując jego adres prywatny radca prawny [REDAKTOWANE] musiał wiedzieć, że Zawiadający jest radcą prawnym. Zawiadający wskazał, że w powyższej sprawie został powołany na świadka na okoliczności, co do których informacje mógł pozyskać jedynie od klientów w ramach prowadzonej działalności, zanim został Prezesem Zarządu [REDAKTOWANE] Sp. z o.o., a zatem miał obowiązek uchylać się od odpowiedzi. Spowodowało to jednak, że zaczęto mu zadawać pytania odwołując się do pełnionej przez niego funkcji Prezesa Zarządu w [REDAKTOWANE] Sp. z o.o. Podniósł, że w trakcie rozprawy wygłaszano szkalujące go opinie, a sędzią orzekającym był sędzia [REDAKTOWANE] Wydziału [REDAKTOWANE] Sądu Rejonowego [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE], który

zajmuje się upadłościami, a co za tym idzie ma wpływ na wyznaczanie doradców restrukturyzacyjnych. Podkreślił, że miał problem z oddzieleniem informacji, które uzyskał jako Prezes Zarządu od tych uzyskanych jako radca prawny.

Radca prawny [REDAKTOWANE] podniósł, że fakt sformułowania przez radcę prawnego [REDAKTOWANE] wniosku dowodowego z przesłuchania go i radcy prawnego [REDAKTOWANE] w charakterze świadków w sprawie o zakaz prowadzenia działalności gospodarczej, niezależnie od motywacji autora, stanowi naruszenie art. 20 Kodeksu Etyki. Po wstąpieniu przez radcę prawnego [REDAKTOWANE] do sprawy o zakaz prowadzenia działalności gospodarczej i podjęciu działań mających na celu wykazanie nieprawidłowości powyższego wniosku dowodowego, radca prawny [REDAKTOWANE] cofnął wniosek wyłącznie co do osoby Radcy prawnego [REDAKTOWANE]. Zawiadamiąjący wskazał, że jego zdaniem powyższe działanie radcy prawnego [REDAKTOWANE] w połączeniu z innymi jego działaniami (sformułowanie zawezwań do prób ugodowych na kwoty przekraczające 10 mln zł, sformułowanie zawiadomienia do organów ścigania zawierających zarzuty wobec radcy prawnego [REDAKTOWANE] było celowe i przemyślane oraz stanowi naruszenie zasad przyzwoitości, lojalności i koleżeństwa. Zdaniem radcy prawnego [REDAKTOWANE] mimo cofnięcia wniosku co do jego osoby, radca prawny [REDAKTOWANE] wciąż forsował przesłuchanie go jako świadka, o czym świadczyła chociażby treść pisma z dnia 8 lipca 2016 r. oraz ponowne złożenie wniosku dowodowego co do jego osoby bezpośrednio przez Pana [REDAKTOWANE]. Zawiadamiąjący wskazał, że za równie karygodne uważa formułowaniu zarzutów co do jego osoby w sprawie [REDAKTOWANE] prowadzonej i umorzonej przez Prokuraturę Rejonową [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE]. Zawiadamiąjący wyraził opinię, że jego zdaniem w trakcie słuchania w charakterze świadka radcy prawnego [REDAKTOWANE] pod pretekstem pytań o stan faktyczny nieobjęty tajemnicą zawodową próbowano uzyskać od świadka wiedzę o zdarzeniach, o których ten powziął wiadomość w zakresie świadczonej pomocy prawnej – ze względu na podwójną funkcję musiał on szczególnie rozważnie udzielać odpowiedzi celem przeciwdziałania naruszeniu tajemnicy zawodowej.

Pani [REDAKTOWANE] w swoich zeznaniach wskazała, iż nigdy nie zwalniała Zawiadamiąjących z obowiązku zachowania tajemnicy, a jej zdaniem radca prawny [REDAKTOWANE] wstępując do sprawy doprowadził do eskalacji konfliktu pomiędzy jej mężem i Panem [REDAKTOWANE]. Pan [REDAKTOWANE] wskazał, że nie zna przepisów wewnętrznych radców prawnych, lecz uważa pisma radcy prawnego [REDAKTOWANE] za nieetyczne. Według niego działania radcy prawnego [REDAKTOWANE] naraziły świadka na realną stratę w relacjach biznesowych.

Po przesłuchaniu świadków Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wzięła udział w rozprawie przez Sądem Rejonowym [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE] (sygn. akt [REDAKTOWANE], w trakcie której słuchany w charakterze świadka był radca prawny [REDAKTOWANE] który odmówił odpowiedzi na jakiegokolwiek pytania powołując się na obowiązujący go obowiązek zachowania tajemnicy. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w toku postępowania zapoznała się również z aktami sprawy [REDAKTOWANE] prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE] gdzie nie znalazła potwierdzenia, jakoby radca prawny [REDAKTOWANE] stawiał zarzuty bezpośrednio radcy prawnemu [REDAKTOWANE] lub swoim działaniem w sprawie w inny sposób naruszał zasady etyki radcy prawnego.

Radca prawny [REDAKTOWANE] po wysłuchaniu w dniu 24 listopada 2017 r. odczytanego przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego postanowienia o przedstawieniu zarzutów, oświadczył, że zrozumiał jego treść, przyznał, że sformułował pismo z dnia 11 maja 2016 r., jednakże

podkreślił, iż jego wniosek dowodowy zmierzał do ustalenia okoliczności związanych z pełnieniem przez radcę prawnego [REDACTED] funkcji kuratora [REDACTED] S.A., a przez radcę prawnego [REDACTED] funkcji członka zarządu [REDACTED] Sp. z o.o., a zatem nie miał na celu naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy.

Obwiniony przyznał, że może popełnił błąd niedostatecznie precyzując tezę dowodową, jednakże miał on na celu ustalenie okoliczności nieobjętych tajemnicą zawodową. Obwiniony nie miał pewności, czy na dzień składania wniosku dowodowego, tj. dzień 11 maja 2016 r., miał wiedzę, że świadek [REDACTED] wykonywał zawód radcy prawnego – identyfikował go jako Prezesa Zarządu i syndyka, a jego adres uzyskał od swojego klienta, który jest mocno zaangażowany w sprawę i samodzielnie podejmuje szereg czynności. Obwiniony powiedział, że cofnął wniosek dowodowy co do radcy prawnego [REDACTED] chcąc uniknąć z jego strony działań o charakterze korporacyjno-dyscyplinarnym oraz że nie miał wpływu na złożenie przez Pana [REDACTED] wniosku dowodowego o przesłuchanie ww. radcy prawnego, zastępujący go aplikant nie zadawał radcy prawnemu [REDACTED] żadnych pytań. Co do przesłuchania w charakterze świadka radcy prawnego [REDACTED], to według wiedzy Obwinionego Sąd dopuścił dowód i sam zadawał świadkowi pytania, ale zawęził zakres pytań do okoliczności związanych z wiedzą świadka nabytą w związku z pełnieniem funkcji Prezesa Zarządu. Zdaniem Obwinionego jego działania nie doprowadziły do naruszenia, bądź zagrożenia naruszenia tajemnicy zawodowej. Według niego Zawiadamiający wchodząc w podwójną rolę (łączenie radcy prawnego z inną funkcją w obsługiwanej spółce) nie mieli prawa uchylać się od zeznań powołując się na swój status radcy prawnego – rozciąganie pewnych przywilejów wiążących się z byciem radcą prawnym na inne przejawy swojej aktywności zawodowej uważa za nadużywanie uprawnień i działanie nieetyczne. Radca prawny [REDACTED] podkreślił, że nie chciał narażać innych radców prawnych na naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy, ale to sami Zawiadamiający swoim działaniem utrudnili rozgraniczenie wykonywanych przez nich działalności.

Po przeanalizowaniu zebranego materiału dowodowego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowiła umorzyć dochodzenie w sprawie nienależytego wykonywania zawodu radcy prawnego przez Radcę prawnego [REDACTED] oraz popełnienia przez niego czynu sprzecznego z zasadami etyki radcy prawnego polegającego na tym, że dnia 11 maja 2016 r. w toku rozprawy prowadzonej przed Sądem Rejonowym [REDACTED] w [REDACTED] Wydział [REDACTED], sygn. akt [REDACTED] w piśmie procesowym zgłosił wnioski dowodowe z zeznań dwóch świadków, radcy prawnego [REDACTED] i radcy prawnego [REDACTED] na okoliczność ustalenia sytuacji majątkowej oraz finansowej spółki [REDACTED] S.A. w okresie pełnienia przez uczestnika [REDACTED] jednoosobowo funkcji członka Zarządu oraz ustalenia ówczesnej struktury i wartości wszystkich wierzytelności oraz zobowiązań, w sytuacji gdy miał świadomość, iż ww. świadkowie świadczyli jako radcowie prawni pomoc prawną bezpośrednio Panu [REDACTED], jak i innym podmiotom z nim powiązanim, oraz na podstawie art. 66 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych skierować do Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku wniosek o udzielenie ostrzeżenia Radcy prawnemu [REDACTED] – po uprawomocnieniu się niniejszego postanowienia.

Od powyższego postanowienia wniósł odwołanie radca prawny [REDACTED] wnosząc o uchylene postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia celem wyjaśnienia okoliczności w jego ocenie niewyjaśnionych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

W ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Gdańsku, w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów, odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, wobec czego należało utrzymać w mocy postanowienie o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego właściwie przeprowadził czynności i dokonał prawidłowych ustaleń.

Zgodnie z brzmieniem art. 20 Kodeksu Etyki *radca prawny nie może zgłaszać wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka innego radcy prawnego lub (...) dla ustalenia okoliczności objętych ich obowiązkiem dochowania tajemnicy zawodowej*. Naruszeniem powyższej zasad etyki radcy prawnego jest już samo zgłoszenie takiego wniosku niezależnie od tego, czy do przesłuchania zgłoszonego radcy prawnego w charakterze świadka doszło. Słusznie jednak Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zwrócił uwagę, iż zgodnie z tym artykułem nie każde zgłoszenie wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka innego radcy prawnego jest naruszeniem zasad etyki radcy prawnego, a jedynie takie, które dotyczy okoliczności objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej.

Bezspornym jest, że dnia 11 maja 2016 r. radca prawny ██████████ zgłosił wniosek dowodowy, w którym wniósł o przesłuchanie w charakterze świadków radcy prawnego ██████████ i radcy prawnego ██████████. Sąd Dyscyplinarny podzielił jednak opinię Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że okoliczności wskazane we wniosku dowodowym sformułowanym przez radcę prawnego ██████████ nie były objęte obowiązkiem dochowania tajemnicy zawodowej przez radców prawnych powołanych na świadków.

W istocie obowiązek zachowania w tajemnicy przez radcę prawnego wszelkich informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem przez niego czynności zawodowych związanych ze świadczeniem pomocy prawnej (art. 15 w zw. z art. 9 Kodeksu Etyki) nie może zostać rozszerzony na czynności wykonywane przez radcę prawnego z tytułu innej prowadzonej przez radcę prawnego działalności. Takie poszerzenie zakresu ochrony tajemnicy zawodowej byłoby nadużyciem uprawnienia, i mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której radca prawny wykonujący na rzecz klienta usługi inne, niż wynikające z ustawy o radcach prawnych, bezprawnie powołuje się na przepisy o tajemnicy zawodowej.

Słusznie Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zauważył, że łączenie przez radcę prawnego kilku funkcji jest możliwe, o ile w przypadku zaistnienia takiej potrzeby będzie potrafił te funkcje od siebie w sposób wyraźny oddzielić.

W niniejszej sprawie radca prawny ██████████ świadcząc przez wiele lat pomoc prawną na rzecz ██████████ S.A. i jej Prezesa Zarządu – Pana ██████████ zgodził się na wyznaczenie go kuratorem ww. spółki, zaś radca prawny ██████████ świadcząc jako radca prawny na rzecz tychże podmiotów specjalistyczną pomoc prawną zgodził się na wybór na Prezesa Zarządu ██████████ Sp. z o.o. Zasadnie, w ocenie Sądu Dyscyplinarnego, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że zakres obowiązków kuratora, czy prezesa zarządu spółki jest inny, niż radcy prawnego. W istocie pełnienie funkcji kuratora spółki, czy prezesa zarządu spółki nie mieści się w zakresie świadczenia pomocy prawnej, pełnionej w oparciu o przepisy Kodeksu Etyki, czy Ustawy o radcach prawnych. Są to oddzielne od siebie funkcje, które pociągają za sobą różne obowiązki i uprawnienia. Powyższą opinię podzielił również Sąd Rejonowy ██████████ w ██████████, skoro uznał, że możliwym jest przesłuchanie radcy prawnego pełniącego funkcję prezesa zarządu spółki na okoliczności, które nie dotyczyły świadczenia przez niego pomocy prawnej, a jedynie pełnienia funkcji w organie spółki.

Ponadto Sąd Dyscyplinarny podzielił zdanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że nie jest wykluczone, iż Pan [REDAKTED] dysponując zawiadomieniami do prób ugodowych skierowanymi do Państwa [REDAKTED] mógł samodzielnie, bez pomocy radcy prawnego, przygotować zawiadomienia do prób ugodowych do radcy prawnego [REDAKTED] i radcy prawnego [REDAKTED]. Skoro radca prawny [REDAKTED] nie brał udziału w zainicjowanych w ten sposób postępowaniach, to nie ciążyły na nim obowiązki wskazane w art. 55 Kodeksu Etyki.

Słusznie zatem uznał Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, iż Obwiniony nie naruszył zasad etyki radcy prawnego powołując na świadka radcę prawnego [REDAKTED], gdyż w uzasadnieniu do zgłaszanego wniosku dowodowego wyraźnie wskazał, że powołuje tego świadka jako Prezesa Zarządu [REDAKTED] Sp. z o.o., a nie jako radcę prawnego. Zawiadamiający w trakcie przesłuchania sami wskazali, że udzielanie odpowiedzi przez radcę prawnego [REDAKTED] na pytania dotyczące pełnienia przez niego funkcji prezesa zarządu spółki było trudne ze względu na oddzielenie wiedzy uzyskanej jako radca prawny od tej uzyskanej jako prezes zarządu, ale nie niemożliwe. Dowodzi to zatem poprawności powyżej sprecyzowanej przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego opinii, że pełnione przez radcę prawnego [REDAKTED] funkcje różniły się od siebie zakresami obowiązków.

Zasadnie również Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego uznał, że zgłoszenie dowodu z przesłuchania radcy prawnego [REDAKTED] stanowiło naruszenie zasady wymienionej w art. 20 Kodeksu Etyki, gdyż radca prawny [REDAKTED] wiedząc, że radca prawny [REDAKTED] świadczył na rzecz [REDAKTED] S.A. i [REDAKTED] Sp. z o.o. pomoc prawną (zostało to podkreślone we wniosku dowodowym) w sposób jednoznaczny nie sprecyzował okoliczności, na jakie powoływany jest ten świadek. Wniosek dowodowy w tym zakresie został wprowadzony dopuszczony przez Sąd, ale po rozważeniu we własnym zakresie, czy przesłuchanie świadka będącego radcą prawnym może spowodować w rzeczonej sprawie naruszenie zasad etyki radców prawnych. Sąd w sposób wyraźny wskazał, czego mogą dotyczyć pytania kierowane do świadka. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego słusznie podkreślił, iż radca prawny [REDAKTED] zanim powołał na świadka [REDAKTED] powinien był potwierdzić uzyskane od klienta informacje, że rzekomo składał on obszernie zeznania jako świadek w sprawie karnej, której stroną był Pan [REDAKTED] – sprawdzenie takiej informacji przez radcę prawnego jest możliwe i nie wymaga zbytecznego zaangażowania czasu i pracy. Radca prawny nie powinien powoływać się na niesprawdzone informacje.

Pomimo iż radca prawny [REDAKTED] swoim działaniem dopuścił się zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu art. 20 Kodeksu Etyki, to Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowił jednak umorzyć dochodzenie w niniejszej sprawie na mocy art. 322 KPK oraz art. 17 § 1 pkt 11 KPK w zw. z art. 74¹ Ustawy o radcach prawnych, gdyż jego zdaniem zachodzą inne okoliczności wyłączające ściganie. Taką okolicznością jest przyznanie się przez radcę prawnego [REDAKTED] do błędu, tj. niewystarczającego sprecyzowania zgłoszonego wniosku dowodowego. Zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Obwiniony w przyszłości będzie bardziej staranny i w sposób bardziej precyzyjny będzie formułował wnioski dowodowe w sytuacji, gdy świadkiem będzie inny radca prawny lub adwokat. Ponadto Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego podkreślił, że złożona przez radcę prawnego [REDAKTED] i radcę prawnego [REDAKTED] skarga jest pierwszą kierowaną na radcę prawnego [REDAKTED] a zatem

karanie Obwinionego karą dyscyplinarną wynikającą z art. 65 Ustawy o radcach prawnych byłaby zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego nadmiernie krzywdzące.

Sąd Dyscyplinarny w pełni podziela opinię Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w tym zakresie. Skierowanie, w trybie art. 66 ust. 1 Ustawy o radcach prawnych, do Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku wniosku o udzielenie ostrzeżenia radcy prawnemu [REDACTED], po uprawomocnieniu się niniejszego postanowienia, będzie w świetle okoliczności sprawy wystarczającym środkiem dyscyplinującym radcę prawnego bez potrzeby wymierzenia mu kary dyscyplinarnej.

Wskazując na powyższe, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.

Niniejsze postanowienie jest ostateczne i nie podlega zaskarżeniu.

Przewodniczący:

Iwona Haniewicz

Członkowie:

Anna Lidzbarska

Michał Grochowiecki